

بررسی اثرگذاری مدیریت شهری در پایداری محلات (قیاس تطبیقی محلات عظیمیه و رجایی شهرکرج) (مجتبی رفیعیان^۱، مهسا میرزاخلیلی^۲*

۱- دانشیار گروه شهرسازی دانشگاه تربیت مدرس، rafiei_m@modares.ac.ir
۲- کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری دانشگاه هنر اصفهان، khmahsam@gmail.com

چکیده

کرج از شهرهای پر جمعیت و رو به رشد کشور است که در همسایگی تهران واقع گردیده است. رشد و توسعه ی این شهر بخصوص در سال های اخیر سرعت بالایی داشته است. لذا این سوال مطرح می گردد که آیا مدیریت شهری توانسته است، نیازهای اجتماعی رو به رشد محلات شهر را در جهت توسعه ی پایدار تامین نماید؟ این پژوهش با هدف بررسی اثرگذاری رویکرد مدیریت شهری در پایداری اجتماعی و به تبع آن توسعه پایدار، به قیاس دو محله ی عظیمیه و رجایی شهر می پردازد. با در نظر گرفتن این مهم که محلات به عنوان کوچک ترین واحد تشکیل دهنده ی شهرها، از اهمیت بالایی در شهرها برخوردار بوده و پایداری آنها، گامی مثبت در جهت تحقق توسعه پایدار و هم چنین انسجام اجتماعی شهر است. در این پژوهش فرض بر آن است که در صورت تغییر رویکرد مدیریت در شهرها و تاکید بر مدیریت محله محور، یکپارچگی در پایداری اجتماعی حاصل گردد. این پژوهش، با بررسی مولفه های پایداری اجتماعی و اثبات وجود شکاف در سطح پایداری اجتماعی محلات، عوامل مدیریتی موثر در پایداری محلی را بررسی و راهکار هایی ارائه نموده است. از نتایج این تحقیق وجود شکاف پایداری اجتماعی بین محلات مورد بررسی (در حدود ۲/۷۲) و اختلاف در دسترسی به خدمات اساسی (۷۴ درصد) و هم چنین سطح پائین مشارکت اجتماعی در محلات انتخابی بوده است. توجه به نقاط قوت و ضعف، فرصت ها و تهدید های موجود هر محله در برنامه ریزی های شهری، لزوم تغییر نگاه به نوع برنامه ریزی و تصمیم گیری و توجه به نهادهای محلی از جمله راهکارهایی بوده است که در این ارتباط ارائه گردیده است.

واژه های کلیدی: پایداری اجتماعی، محله، مدیریت شهری، توسعه پایدار، مشارکت

۱- مقدمه

توسعه ی پایدار به عنوان توسعه ای که پاسخگوی نیازهای نسل حال حاضر، بدون به خطر انداختن توانایی نسل های آینده برای رفع نیازهای خود، تعریف می شود [25][26]. به تبع آن مفهوم پایداری اجتماعی نیز به عنوان یکی از ارکان اصلی توسعه پایدار قدرت گرفت [18]. پایداری اجتماعی یکی از ابعاد حائز اهمیت توسعه ی پایدار است که بر حاصل شدن خروجی های مثبت اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی و کاهش نتایج بیوفیزیکی در محیط زیست شهری و هم چنین ارتقای کیفیت زندگی تاکید می کند [17]. البته در ابتدا مفاهیم